

Ahi Evran Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 10, Sayı 2, Ağustos 2009
Sayfa 119-127

EĞİTİM FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN İNFORMAL ETKİLEŞİMLERİ VE AKADEMİK BAŞARILARIYLA İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

Sedat YÜKSEL¹

ÖZET

Bu araştırmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte ile informal etkileşim düzeyleri ve bu etkileşimlerin akademik başarılarıyla ilişkisini tespit etmektir. Araştırma Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi İngilizce öğretmenliği ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık programlarına kayıtlı 285 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin fakülte ile informal etkileşimlerinin yeterli düzeyde olmadığı ortaya çıkmıştır. Öğrenciler bölümleri hakkında pek olumlu düşüncelere sahip olmayıp, sosyal etkinliklere de pek katılmamaktadırlar. Araştırmada ayrıca öğretim elemanlarının öğrencilere yönelik olumlu yönde davranışları olmakla birlikte, öğrencilerin öğretim elemanları ile etkileşimlerinden çok yarar sağlamadıklarını düşündükleri tespit edilmiştir. Araştırmada öğrencilerin akademik başarıları ile informal etkileşimleri arasında bir ilişki bulunamamıştır.

ANAHTAR KELİMELEER: Öğrenci-fakülte etkileşimi, öğrenci-öğretim elemanı etkileşimi, eğitim fakültesi, informal etkileşim

INFORMAL CONTACTS OF EDUCATION FACULTY STUDENTS AND CORRELATE TO THEIR ACADEMIC ACHIEVEMENT

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the informal contacts of education faculty students and these informal contacts correlate to their academic achievement. This study was conducted with 285 students at the Uludağ University Education Faculty and Gazi University Gazi Education Faculty, departments of Teaching of English Language and Guidance and Counseling. This research revealed that students' contacts with faculty are not adequate level. Students have some negative thoughts about the their department and they are not participate social activities. Later, although professors' behaviors to students are positive, students thinks that they can profit by these informal contacts. Finally, it was not found a correlate between academic achievement and informal contacts.

KEYWORDS: Student-faculty contacts, student-prfessor contacts, education faculty, informal contacts

¹ Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Görükle Kampusu/BURSA sedaty@uludag.edu.tr

GİRİŞ

Üniversite sadece derslerin yapıldığı bir bina veya binalar topluluğundan ibaret olmayıp, aynı zamanda içinde kurumsal bir kültürü barındıran ve kişilerin bu kültür içerisinde yaşantılarını geçirdiği kurumlardır. Dolayısıyla üniversite yaşantısı içerisindeki öğrenciler sadece sınıf içerisinde değil, sınıf dışındaki unsurlarla da etkileşim halindedirler. Gerçekte sınıf yaşantısı üniversite yaşantısının sadece küçük bir kısmı olup, öğrenciler zamanlarının büyük bir bölümünü sınıf dışındaki yaşantılar ile geçirmektedir. Öğrencilerin sınıf dışında geçirdikleri etkileşimler genelde planlı ve programlı (formal) olmayıp, plansız bir biçimde (informal) meydana gelmektedir.

Öğrencilerin informal etkileşimleri onların hem entellektüel, hem de duygusal yönden gelişimlerini desteklemektedir. Yapılan araştırmalar informal etkileşimlerin öğrencilerin geleceğe yönelik daha belirgin kariyer planlaması yapmalarını (Pascarella, 1980; Wilson et al., 1975), kendi eğitsel amaçlarını ve standartlarını yükseltmelerini (Pascarella, 1980) ve üniversite yaşantısından daha fazla doyum almalarını (Astin, 1977; Pascarella, 1980; Pascarella ve Terenzini, 1977; Wilson et al., 1975) sağladıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca araştırmaların ortaya koyduğu çok önemli bir diğer bulgu da öğrencilerin informal etkileşimlerinin akademik başarılarını olumlu yönde etkilemesidir (Andrews et al., 1987; Iverson, Pascarella ve Terenzini, 1984; Lampport, 1993; Nadler, 1994; Theophilides ve Terenzini, 1981). Bu araştırma bulgularına dayalı olarak çoğu yazar öğrencilerin öğretim elemanlarıyla informal etkileşimlerinin onların hem akademik başarılarını artırdığını, hem de kişisel gelişimlerini pozitif yönde etkilediğini ileri sürmüşlerdir (Aluko, 1994; Bean ve Kuh, 1984; Halawah, 2006; Pascarella, Terenzini ve Hibbel, 1978; Terenzini ve Pascarella, 1980; Terenzini, Theophilides ve Lorang, 1984; Tinto, 1975).

İnfomal etkileşimin bu yararlarının ortaya çıkması için şüphesiz ki bu etkileşimin olumlu yönde olması gerekir. Woodside, Wong ve Dudley, (1999) informal etkileşimde özellikle öğretim elemanları boyutunu ön plana çıkararak olumlu informal etkileşimin bulunduğu bir fakültede öğrencilerin öğretim elemanlarının yanına kolayca gidebildiğini, öğretim elemanlarının öğrencilere zaman ayırmaya ve onlara yardımcı olmaya istekli olduklarını, onlara uygun önerilerde bulunarak cesaretlendirdiklerini belirtmektedir. Hiç şüphesiz ki fakültede olumlu bir informal etkileşimin bulunması fakültede olumlu bir akademik iklim oluşmasını da teşvik edecektir (Astin, 1993).

Öğrencilerin fakültedeki unsurlara yönelik informal etkileşimleri incelendiğinde, öğrenciler arasında düşünce farklılıkları bulunduğu ve farklı unsurlara öncelik verdikleri görülmektedir. Bazı öğrenciler informal etkileşimi kendisi için gerekli olarak görürken, bazıları gereksiz görebilmektedir. Yine bazı öğrenciler öğretim elemanlarıyla, bazı öğrenciler ise arkadaşlarıyla iletişim ve etkileşim içerisinde bulunmayı önemsemekte ve tercih etmektedir (Bean ve Kuh, 1984). Her ne kadar bazı öğrenciler informal etkileşimi önemsiz görse de, informal etkileşimin olumlu yönde olmamasının öğrenciler üzerinde birtakım problemlerin ortaya çıkmasına yol açabileceğini söylemek yanlış olmaz. Nitekim olumsuz informal etkileşimin yaşandığı bir fakültede “kendine güveni olmayan, iletişim kuramayan, diğer kişilerin gözünde saygınlığının olmadığını gören bir öğrencinin öğrenmeye motive olması pek mümkün değildir” (Wlodkowski ve Ginsberg, 1995, s.2). Bu durumda öğrenci fakülte yaşantısından doyum alamayarak çeşitli açılardan yıpranacaktır.

Bu araştırmada, eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte ile informal etkileşim düzeyleri ve bu etkileşim ile akademik başarıları arasındaki ilişki olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek üzere öğrencilerden toplanan veriler üzerinde üniversite, program ve cinsiyet değişkenleri açısından analizler yapılmış, öğrencilerin üç yılı kapsayan genel başarı ortalamaları dikkate alınarak informal etkileşim düzeyiyle ilişkisi test edilmiştir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

İlişkisel tarama modelindeki bu araştırma 2006-2007 öğretim yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi (UÜEF) ve Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi (GÜGEF) İngilizce öğretmenliği ve rehberlik ve psikolojik danışmanlık programlarına kayıtlı 285 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Tablo 1’de çalışma grubu ile ilgili bilgiler verilmektedir.

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmanın çalışma grubunu UÜEF’den 134 (%73.9 kız, %26.1 erkek) ve GÜGEF’den 151 (%77.5 kız, %22.5 erkek) öğrenci oluşturmaktadır. Tüm öğrenciler üçüncü sınıf öğrencileridir.

Üçüncü sınıf öğrencilerinin seçilme sebebi, bu öğrencilerin mezuniyet telaşında olmadan, üç yıldır yaşantı geçirdikleri fakültenin informal koşullarını daha iyi tanıyabileceğinin düşünülmesidir.

Tablo 1. Çalışma Grubu

Branş	Üniversite/ Fakülte Adı											
	Uludağ Üniv. Eğitim Fak.						Gazi Üniv. Eğitim Fak.					
	Kız		Erkek		Toplam		Kız		Erkek		Toplam	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
İngilizce Öğretm.	80	82,5	17	17,5	97	72,4	93	86,1	15	13,9	108	71,5
RPD	19	51,4	18	48,6	37	27,6	24	55,8	19	44,2	43	28,5
Toplam	99	73,9	35	26,1	134	100,0	117	77,5	34	22,5	151	100,0

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğrencilere araştırmacı tarafından geliştirilen Öğrenci İnfomal Etkileşim Ölçeği (ÖİEÖ) uygulanmıştır. Ölçek beşli Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin seçenekleri ve puanlaması; Kesinlikle Katılım 5, Katılım 4, Kararsızım 3, Katılmam 2, Kesinlikle Katılmam 1 şeklindedir. Olumsuz ifadeli veya olumsuz yönde fikir içeren maddelerde puanlama ters yönde işleyecek şekilde 1,2,3,4,5 olarak yapılmıştır.

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında ilk olarak öğrencilerin üniversite kampusu içerisindeki informal etkileşimlerine ilişkin görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmaların sonucunda 35 maddelik bir araç hazırlanmıştır. Bu araç 119 öğrenci üzerinde uygulanmış, sonuçlar üzerinde güvenilirlik ve geçerlik işlemleri yapılmıştır. Tablo 2, ÖİEÖ güvenilirlik analizi birinci aşama sonuçlarını vermektedir.

ÖİEÖ ölçeğinin güvenilirliği çalışmada iç tutarlılık belirleme yöntemi olarak madde toplam ve madde kalan korelasyonu yapılmıştır. Bu işlem ölçek maddelerinin içerisindeki ortak değeri eşit olarak paylaşmayan maddeleri bulmak, diğer bir ifade ile bir grup maddenin ölçmek istediği yapıyı temsil etme derecesini belirlemek amacıyla yapılmaktadır (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1988). Bu işlem sırasında madde toplam ve madde kalan puan korelasyonlarının ortalaması ölçeğin güvenilirliğini vermektedir. Özel olarak madde toplam korelasyonu; ölçekten elde edilen toplam puanlarla her bir maddenin arasındaki ilişkiyi gösterirken, madde kalan korelasyonu ise ölçekteki her madde ile toplamdan bu maddenin çıkarılması ile elde edilen sonuç arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Madde toplam korelasyon katsayısının .20 ve üstü olması (Büyüköztürk, 2005) madde kalan sonuçlarının en az $p < .05$ düzeyinde anlamlı olması gereklidir (Parasuraman, Zeithaml & Berry, 1988). Buna göre ÖİEÖ ölçeği ile ilgili yapılan güvenilirlik analizlerinin ilk aşamasında madde toplam korelasyon katsayısı .20'nin altında olduğu ve madde kalan korelasyon katsayısı en az $p < .05$ düzeyinde çıkmayan 6, 9, 10, 22 ve 24. maddeler aradan atılmış, kalan maddeler üzerinde ikinci analiz yapılmıştır. Bu aşamada yapılan analizin ikinci aşama sonuçları tablo 3'de verilmektedir

Tablo 2. ÖİEÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları (I. Aşama)

Madde No	Madde Toplam Korelasyon Katsayıları	Madde Kalan Korelasyon Katsayıları	Madde İç Tutarlılık Değişikliği	Madde No	Madde Toplam Korelasyon Katsayıları	Madde Kalan Korelasyon Katsayıları	Madde İç Tutarlılık Değişikliği
1	.46	.44*	.86	19	.52	.56*	.86
2	.36	.36*	.86	20	.64	.68*	.86
3	.36	.35*	.86	21	.48	.50*	.86
4	.33	.32*	.86	22	.19	.18	.86
5	.38	.32*	.86	23	.50	.56*	.86
6	.07	.07	.87	24	-.11	-.11	.86
7	.39	.37*	.86	25	.58	.61*	.86
8	.31	.32*	.86	26	.32	.31*	.86
9	.18	.18	.87	27	.24	.24*	.86
10	.21	.21	.86	28	.32	.32*	.86
11	.30	.27*	.86	29	.52	.51*	.86
12	.49	.50*	.86	30	.52	.46*	.86
13	.34	.39*	.86	31	.50	.53*	.86
14	.52	.58*	.86	32	.54	.42*	.86
15	.61	.68*	.86	33	.44	.46*	.86
16	.61	.70*	.86	34	.49	.67*	.86
17	.60	.66*	.86	35	.23	.23*	.86
18	.46	.48*					

*p < .05

Tablo 3. ÖİEÖ Güvenirlik Analizi Sonuçları (II. Aşama)

Madde No	Madde Toplam Korelasyon Katsayıları	Madde Kalan Korelasyon Katsayıları	Madde İç Tutarlılık Değişikliği	Madde No	Madde Toplam Korelasyon Katsayıları	Madde Kalan Korelasyon Katsayıları	Madde İç Tutarlılık Değişikliği
1	.46	.44*	.89	19	.52	.56*	.89
2	.36	.36*	.89	20	.65	.68*	.89
3	.35	.34*	.89	21	.49	.50*	.89
4	.29	.28*	.90	23	.50	.56*	.89
5	.32	.29*	.89	25	.58	.61*	.89
7	.38	.36*	.89	26	.31	.31*	.89
8	.31	.31*	.90	27	.23	.23*	.90
11	.28	.27*	.90	28	.31	.31*	.89
12	.51	.51*	.89	29	.53	.54*	.89
13	.36	.40*	.89	30	.53	.46*	.89
14	.57	.59*	.89	31	.55	.58*	.89
15	.63	.69*	.89	32	.45	.38*	.89
16	.63	.69*	.89	33	.51	.52*	.89
17	.62	.64*	.89	34	.64	.69*	.89
18	.48	.49*	.89	35	.23	.23*	.90

*p < .05

Analiz sonucunda madde-toplam korelasyonu katsayısı .20'nin altına düşen herhangi bir maddeye rastlanmadığından ve tüm maddeler pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı olduğundan madde çıkartılmasına gidilmemiştir. Bu haliyle ÖİEÖ içerisinde madde bazında elde edilen puan ile ölçek toplam puanı arasındaki ilişkinin olduğu ve ölçeğin amaçladığı özelliği ölçme konusunda ayırt edici olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuçlarına göre, ölçeğin yeterli düzeyde madde toplam özelliklerine sahip olduğu söylenebilir (Bkz. Oosterhof, 2001). Ölçeğin Cronbach alpha değeri de .90 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu göstermektedir (Özdamar, 2004). Ayrıca, ölçekte yer alan soruların bütün bir ölçek oluşturacak şekilde hazırlanıp hazırlanmadığı, sorulardan elde edilen puanların toplanabilir olup olmadığını belirlemek üzere ölçeğin toplanabilirlik özelliği test edilmiştir (Özdamar, 2004). Yapılan "Tukey Non-Additivity" testi sonucunda ölçeğin toplanabilir özelliğinin olduğu belirlenmiştir (Friedman $\chi^2 = 15.50$; $p < .000$).

Ölçeğin güvenilirliği test edildikten sonra, ölçeğin yapı geçerliliği incelenmiş, ilk olarak veriler üzerinde Kaiser Meyer Olkin=.870 ve Bartlett ($p < .000$) testleri uygulanmış ve ölçek üzerinde faktör analizinin yapılabileceği anlaşılmıştır. Bu aşamada temel bileşenler analizi (principal components) üzerinde temellenen faktör analizi işlemleri yapılmış, döndürme yöntemi olarak varimax dik döndürme kullanılmıştır. Analiz sonucunda faktör yükü .40'ın altında olan 35. maddenin (faktör yükü .36) araçtan çıkarılmasına karar verilmiştir Faktör yük değerinin .45 ya da daha yüksek olması istenmekle birlikte, madde sayısının az olduğu ölçeklerde bu değer .30'a kadar indirilebilmektedir. (Büyüköztürk, 2005). Buna göre faktör yük değeri .40'ın altında olan maddelerin atılmasına araştırmacı tarafından karar verilmiştir. Ayrıca 7 maddenin faktör yükünün üç ayrı faktöre, 4. maddenin faktör yükünün ise iki ayrı faktöre dağıldığı görüldüğünden araçtan çıkarılmasına karar verilmiştir. Ölçekte geriye kalan maddeler üzerinde faktör analizi tekrar yapılmış, ortaya çıkan sonuçlar Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. ÖİEÖ Faktör Yapısı

Faktörler					
F1 Öğretim elemanı etkileşimlerinden yararlanma			F4 Sosyal etkinliklere katılım		
M. No	Yükü	Varyans	M. No	Yükü	Varyans
15	,867	19,18	11	,753	7,18
16	,854		8	,726	
17	,799		12	,618	
14	,778				
23	,658				
20	,648				
19	,644				
34	,633				

25	,626				
13	,608				
21	,488				
F2 Bölüm hakkındaki düşünceler			F5 Öğretim elemanı davranışları		
33	,824	11,95	28	,692	6,86
30	,799		26	,621	
31	,791		27	,590	
29	,770		18	,556	
32	,586				
F3 Arkadaşlarla iletişim					
2	,847	9,42			
1	,798				
3	,753				
5	,571				
Ölçeğin tümünün açıkladığı toplam varyans: 54,59					

Tablo 4’de görüldüğü gibi ölçek beş faktörden oluşmakta olup faktörlerin Cronbach Alpha katsayıları .91(1. faktör), .85 (2. faktör), .78 (3. faktör), .67 (4. faktör) ve .59 (5. faktör) olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin 4. ve 5. alt faktörlerde alpha katsayılarının daha düşük olduğu dikkati çekmektedir. Ancak ölçek ve alt ölçeklerin güvenilirlik katsayısı ile madde sayısı arasında yüksek düzeyde bir ilişkinin olduğu, madde sayısının fazla olmasının güvenilirlik katsayısının yükselmesini sağladığının literatürde belirtildiği unutulmamalıdır (Carmines & Zeller, 1982; Ercan, 2002; Tavşancıl, 2002; Tekin, 1977; Thorndike, Cunningham, Thorndike & Hagen, 1991). Bu faktörlerde (4. ve 5. faktörler) az sayıda maddenin yer alması bunların faktör olarak kabul edilip edilmediği sorusunu akla getirebilir. Ancak literatürde alt ölçekte bulunması gerekli olan minimum madde sayısına ilişkin herhangi bir bağlayıcı bilgi bulunmamasına karşın, bu alt ölçeklerdeki maddelerin faktör yüklerinin başka bir faktörde oluşan faktör yüklerine yakın olmaması ve bu alt ölçeğin Cronbach Alpha katsayısının kabul edilebilir düzeyde olması nedeniyle bu faktörler birer alt ölçek olarak kabul edilmiştir. (Bkz. Büyüköztürk, 2002; Kline, 1994; Tatlıdil, 1992)

Yapılan güvenilirlik ve geçerlik çalışmaları sonucunda beş faktörlü ve 27 maddeden oluşan ÖİEÖ ölçeği meydana getirilmiştir. Bu ölçek eğitim fakültesi öğrencilerinin informal etkileşim düzeylerini belirlemek üzere araştırmanın çalışma grubunda yer alan öğrencilere uygulanmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Toplanan veriler üzerinde yapılan ilk incelemede, verilerin dağılımına bakılmış, dağılımın basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri incelenmiş, inceleme sonucunda verilerin normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu nedenle çalışmada analiz teknikleri olarak parametrik olmayan (non-parametrik) teknikler tercih edilmiştir. Buna bağlı olarak kayıtlı olunan üniversite ve programlara arası farkın test edilmesi için Mann Whitney-U testi (değişken sayısı iki olduğu için) kullanılmıştır. Ayrıca öğrencilerin informal etkileşimleri ile akademik başarıları arasında ilişkinin olup olmadığını belirlemek üzere pearson momentler çarpımı korelasyonu yapılmıştır.

BULGULAR

Araştırmada elde edilen bulgular aşağıda verilmektedir.

1. Öğrencilerin İnfomal Etkileşim Düzeyleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin informal etkileşim düzeyleri tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin İnfomal Etkileşim Düzeyleri

Boyutlar	N	X
Ölçek	285	3,26
Faktör 1	285	3,28
Faktör 2	285	3,22
Faktör 3	285	3,96
Faktör 4	285	2,40

Faktör 5	285	3,46
----------	-----	------

Tablo 5'e bakıldığında öğrencilerin genel infomal etkileşim düzeylerinin "kararsızım" düzeyinde olduğu görülmektedir. Aynı durum, ölçeğin öğretim elemanı etkileşimlerinden yararlanma (faktör 1) ve bölüm hakkındaki düşünceler (faktör 2) boyutlarında da ortaya çıkmıştır. Buna karşılık arkadaşlarla iletişim (faktör 3) ve öğretim elemanı davranışları (faktör 5) boyutları "katılıyorum" düzeyinde çıkmıştır. Ancak sosyal etkinliklere katılım (faktör 4) boyutu ise "katılmıyorum" düzeyinde kalmıştır. Bu sonuçlara bakıldığında öğrencilerin fakülte ile infomal etkileşimlerinin yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Aynı şekilde öğrencilerin bölümleri hakkındaki pek olumlu düşüncelere sahip olmadıkları ve öğretim elemanları ile etkileşimlerinden çok yarar sağlamadıklarını düşündükleri görülmektedir. Burada öğrencilerin sosyal etkinliklere pek katılmadıkları (faktör 4) da ortaya çıkmıştır. Tüm bu olumsuzluklara karşın öğretim elemanlarının öğrencilere yönelik davranışlarının olumlu yönde olduğu, öğrencilerin fakültede arkadaşlarıyla iletişimlerinin de yeterli düzeyde olduğu belirlenmiştir. Burada ilginç olan öğrencilerin kendilerine yönelik davranışlarını olumlu görmelerine rağmen öğretim elemanlarıyla infomal iletişimden pak fazla yararlanmadıkları düşüncesine sahip olmalarıdır. Yani sorun infomal etkileşim kurulması değil, bu etkileşimden öğrencinin yarar sağlayamamasıdır.

2. Kayıtlı Oldukları Üniversiteye Göre Öğrencilerin İnfomal Etkileşimleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin mensup oldukları üniversiteye göre infomal etkileşim düzeyleri tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Kayıtlı Oldukları Üniversiteye Göre İnfomal Etkileşimleri

	Üniversite	n	Sıra Ort.	U	p
Ölçek	Gazi Üniv.	151	142,61	10057,500	,932
	Uludağ Üniv.	134	143,44		
Faktör 1	Gazi Üniv.	151	144,50	9891,000	,745
	Uludağ Üniv.	134	141,31		
Faktör 2	Gazi Üniv.	151	152,97	8612,000	,030*
	Uludağ Üniv.	134	131,77		
Faktör 3	Gazi Üniv.	151	141,15	9838,000	,685
	Uludağ Üniv.	134	145,08		
Faktör 4	Gazi Üniv.	151	130,05	8162,000	,004*
	Uludağ Üniv.	134	157,59		
Faktör 5	Gazi Üniv.	151	135,88	9041,500	,119
	Uludağ Üniv.	134	151,03		

Tablo 6'ya bakıldığında öğrencilerin infomal etkileşim düzeyleri mensubu olduğu üniversiteye göre değişmediği görülmektedir. Ancak iki alt boyutta farklılık bulunmuştur. Bölüm hakkındaki düşünceler boyutunda (faktör 2) GÜGEF lehinde, sosyal etkinliklere katılım boyutunda ise (faktör 4) UÜEF öğrencileri lehinde anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Bu sonuca göre GÜGEF öğrencileri bölümleri hakkında daha olumlu düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Bununla birlikte, UÜEF öğrencilerinin sosyal etkinliklere katılım yönünden GÜGEF öğrencilerinden daha ileri konumda oldukları söylenebilir.

3. Kayıtlı Oldukları Programa Göre Öğrencilerin İnfomal Etkileşimleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin kayıtlı oldukları programa göre infomal etkileşim düzeyleri tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Kayıtlı Oldukları Programa Göre Öğrencilerin İnfomal Etkileşim Düzeyleri

	Program	n	Sıra Ort.	U	P
Ölçek	İngilizce Öğr.	205	144,46	7901,500	,633
	RPD	80	139,27		
Faktör 1	İngilizce Öğr.	205	143,42	8114,500	,891
	RPD	80	141,93		
Faktör 2	İngilizce Öğr.	205	143,73	8049,500	,809
	RPD	80	141,12		
Faktör 3	İngilizce Öğr.	205	146,58	7467,000	,237
	RPD	80	133,84		
Faktör 4	İngilizce Öğr.	205	147,47	7284,000	,139

	RPD	80	131,55		
Faktör 5	İngilizce Öğr.	205	141,17	7824,000	,545
	RPD	80	147,70		

Tablo 7, öğrencilerin informal etkileşim düzeylerinin kayıtlı oldukları programa göre (İngilizce öğretmenliği veya RPD) değişmediğini ortaya koymaktadır.

4. Cinsiyetlerine Göre Öğrencilerin İnfomal Etkileşimleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre informal etkileşim düzeyleri tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Kayıtlı Oldukları Programa Göre Öğrencilerin İnfomal Etkileşim Düzeyleri

	Program	n	Sıra Ort.	U	p
Ölçek	Kız	205	144,43	7142,500	,603
	Erkek	80	138,51		
Faktör 1	Kız	205	141,92	7219,000	,696
	Erkek	80	146,38		
Faktör 2	Kız	205	146,63	6667,000	,187
	Erkek	80	131,62		
Faktör 3	Kız	205	145,61	6888,000	,340
	Erkek	80	134,83		
Faktör 4	Kız	205	147,00	6587,500	,143
	Erkek	80	130,47		
Faktör 5	Kız	205	144,82	7059,000	,507
	Erkek	80	137,30		

Tablo 8’de görüldüğü gibi öğrencilerin informal etkileşim düzeyleri cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Yani öğrencilerin informal etkileşim düzeyleri cinsiyete göre değişmemektedir.

5. Öğrencilerin İnfomal Etkileşim Düzeyleri ve Akademik Başarılarıyla İlişkisi

Araştırmaya katılan öğrencilerin informal etkileşimleri ile akademik başarıları arasında ilişki olup olmadığını belirlemek üzere pearson momentler çarpımı korelasyonu hesaplanmış, sonuçlar Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin İnfomal Etkileşim ve Akademik Başarı İlişkisi

İnfomal Etkileşim	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5	Ölçek
Akademik Başarı	,092	,172	,048	,012	,111	,132

Tablo 9’da görüldüğü gibi öğrencinin akademik başarısı ile informal etkileşimleri arasında bir ilişki tespit edilememiştir. Yani informal etkileşimde bulunma ile akademik başarı arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu durum öğrencilerin informal etkileşiminin akademik başarılarını olumlu etkilediğini belirten literatürdeki araştırmalarla (Andrews et al. , 1987; Iverson, Pascarella ve Terenzini, 1984; Lampert, 1993; Nadler, 1994; Theophilides ve Terenzini, 1981) çelişmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülte ile informal etkileşim düzeyleri ve bu etkileşimlerin akademik başarılarıyla ilişkisini tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma sonucunda öğrencilerin fakülte ile informal etkileşimlerinin yeterli düzeyde olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda öğrenciler bölümleri hakkında pek olumlu düşüncelere sahip olmayıp, sosyal etkinliklere de pek katılmamaktadırlar. Öğrenciler öğretim elemanları ile etkileşimlerinden çok yarar sağlamadıklarını düşünmekle birlikte öğretim elemanlarının kendilerine yönelik olumlu davranışlar içerisinde olduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuca göre öğretim elemanlarının informal etkileşime açık oldukları söylenebilir. Ancak öğrenciler bu etkileşimlerin bir yarar sağlamadığını düşüncesindedirler. Oysa çalışmanın giriş kısmında açıklandığı gibi, literatürdeki araştırmalar öğrencilerin informal etkileşimleri ile başarı, entellektüel ve kişisel gelişim ve fakülteden doyum sağlamaları arasında ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmada bu sonucun tam tersinin çıkması öğretim elemanlarının öğrencilere rehberlik yapma konusunda yetersiz olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir. Bu durumda öğretim elemanlarının öğrencilere rehberlik yapma konusunda yetersiz oldukları yorumu yapılabilir. Araştırmada öğrencinin akademik başarısı ile informal etkileşimleri arasında bir ilişkinin tespit edilememesi de bu bulguyu

desteklemektedir. İnfomal etkileşimde bulunan öğrencilerin bu etkileşimlerden bir fayda sağlayamaması nedeniyle akademik başarılarına bir katkısının olmadığı söylenebilir.

Öğrencilerin infomal etkileşim düzeyi üzerinde yapılan analizler sonucunda üniversite, program ve cinsiyet açısından anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Sadece GÜGEF öğrencilerinin kayıtlı oldukları programlara daha olumlu baktıkları, UÜEF öğrencilerinin ise sosyal etkinliklere daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Buna göre burada esas sorun tüm öğrencilerin fakülteyle yeterli düzeyde infomal etkileşime girmemeleridir.

Öğrencilerin fakülteyle daha fazla infomal etkileşime girmesi ve bu etkileşimlerden olumlu katkılar sağlaması için her şeyden önce öğrencilerin arkadaşları ve öğretim elemanlarıyla sınıf dışında da kişisel olarak iletişim kurmalarının teşvik edileceği bir ortamın oluşturulması gerekmektedir. Bu ortamın hazırlanmasında esas görev öğretim elemanları ile kurum yöneticilerine düşmektedir. Burada öğrencilerin infomal etkileşim düzeylerini artırmak üzere bölüm öğretim elemanları ve öğrencilerin bir araya geleceği periyodik toplantılar yapmak iyi bir yol olabilir. Ancak öğrencilerin infomal etkileşimde bir fayda göremediklerinde bu tür iletişimden kaçınılabilecekleri de unutulmamalıdır. Bu nedenle mevcut öğretim elemanlarının öğrencilere rehberlik etmek için rehberlik yeterliliklerini geliştirmeleri teşvik edilmeli, öğretim elemanı yetiştirilen lisansüstü programlarda öğrencilere rehberlik etme yeterliliklerini kazandırıcı dersler ve faaliyetlere yer verilmelidir.

Yükseköğretimle ilgili yapılan araştırmalar büyük ölçüde öğrencilerin formal etkileşimleri ile ilgili olup, öğrencilerin infomal etkileşimleri üzerinde çok araştırma yapılmamıştır. Bu nedenle daha geniş bir örneklemede çeşitli üniversite ve programlar üzerinde araştırma yapmak, konu üzerinde daha fazla ve ayrıntılı bulgular edinilmesini sağlayacak ve bu doğrultuda çözüm için daha doğru ve etkili önlemler alınmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Aluko, S. O. (1994). The İmpact of Student-Faculty Informal Interpersonal Relationships on Intellectual and Personal Development in the Universities of Lagos, Nigeria. Unpublished Doctoral Dissertation, University of North Texas, Denton.
- Andrews, M. Andrews , D. Long, E. ve Henton, J. (1987) Student Characteristics as Predictors of Perceived Academic Advising Needs. *Journal of College Student Personnel*. 28 (1), 60-65
- Astin, A. W. (1977). *Four Critical Years: Effect of College on Beliefs, Attitudes, and Knowledge*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Astin, A. W. (1993).What matters in college? *Liberal Education*. 79 (1), 4-12.
- Bean, J. P. ve Kuh, G. D. (1984) The Reciprocity Between Student-Faculty Informal Contact and Academic Performance of University Undergraduate Students. *Research in Higher Education*. 21 (4), 460-477.
- Büyüköztürk, Ş. (2002) Faktör Analizi: Temel Kavramlar ve Ölçek Geliştirmede Kullanımı. *Eğitim Yönetimi*. 32, 470-483.
- Büyüköztürk, Ş. (2005) *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A.
- Carmines, E.G. & Zeller, R.A. (1982) *Reliability and Validity Assessment*. Fifth Printing. Beverly Hills: Sage Publications Inc.
- Ercan, İ. (2002) Sağlık hizmeti veren kurumlarda hizmet memnuniyetini ölçmeye yönelik ölçek geliştirilmesi ve bir uygulama. *Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Bursa*
- Halawah, I. (2006) The İmpact Of Student-Faculty Informal Interpersonal Relationships on Intellectual and Personal Development. *College Student Journal*. 40 (3) 670-678.
- Iverson, B. K., Pascarella, E. T. ve Terenzini, P. T. (1984). Informal Faculty-Student Contact and Commuter College Freshmen. *Research in Higher Education*. 21 (2), 123-136.
- Kline, P. (1994). *An easy guide to factor analysis*. New York: Routledge
- Lampert, M. A. (1993) Student-Faculty Informal Interaction and the Effect on College Student Outcomes: A Review of The Literature. *Adolescence*. 28 (112), s.971-990.
- Nadler, D. P. (1994) *Communication Apprehension of Selected First-Year Students at Southern Illinois University at Carbondale*. Unpublished Doctoral Dissertation. Illinois: Southern Illinois University at Carbondale.

- Oosterhof, A. (2001). Classroom Applications of Educational Measurement. Englewood Cliffs, N.J: Macmillan Publishing Company.
- Özdamar, K. (1999) Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi. İkinci Baskı. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Parasuman, A.; Zeithaml, V. A., ve Berry, L. L. (1988) SERVQUAL: A Multiple-Item Scale for Measuring Consumer Perception of Service Quality. *Journal of Retailing*, 61 (1), 14-40.
- Pascarella, E. T. (1980). Student-Faculty Informal Contact and College Outcomes. *Review of Educational Research*. 50 (4), 545-95.
- Pascarella, E. ve Terenzini, P. (1977). Patterns of Student-Faculty Informal Interaction Beyond the Classroom and Voluntary Freshmen Attrition. *Journal of Higher Education*. 48 (5), 540-552.
- Pascarella, E., Terenzini, P. T., ve Hibbel, J. (1978). Student-Faculty Interactional Settings and Their Relationship to Predicted Academic Performance. *Journal of Higher Education*. 49 (5), 450-463
- Tatlıdil, H. (1992) Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistiksel Analiz. Ankara: Engin Yayınları.
- Tavşancıl, E. (2002) Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tekin, H. (1977) Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Mars Matbaası.
- Terenzini, P. T., Theophilides, C. ve Lorang, W. G. (1984) Influences of Students' Perceptions of Their Academic Skill Development During College. *Journal of Higher Education*. 55 (5), 621-636.
- Terenzini, P. T. ve Pascarella, E. (1980) Student- Faculty Relationships and Freshman Year Educational Outcomes: A Further Investigation. *Journal of College Student Personnel*, 21 (6), 521-528
- Theophilides C. ve Terenzini, P. T. (1981) The Relation Between Nonclassroom Contact With Faculty and Students' Perceptions of Instructional Quality. *Research in Higher Education*, 15 (3), 255-269.
- Thorndike, R. M. ; Cunningham, G.K. ; Thorndike, R. L. ; Hagen, E.P. (1991) Measurement and Evaluation in Psychology and Education. Fifth Edition. New York: Macmillan Publishing Co.
- Tinto, V. (1975). Dropout from Higher Education: A Theoretical Synthesis of Recent Research. *Review of Educational Research*. 45 (1), 89-125.
- Wilson, R. C.; Gaff, J. G.; Dienst, E. R.; Wood, L. ve Bavry, J. L. (1975) College Professors and Their Impact on Students. New York: John Wiley and Sons.
- Wlodkowski, R. J. ve Ginsberg, M. E. (1995) Diversity and Motivation: Culturally Responsive Teaching. San Francisco: Jossey- Bass.
- Woodside, B. M.; Wong, E. ve Dudley, J. (1999) The Effect of Student-Faculty Interaction on College Students' Academic Achievement and Self-Concept. *Education*. 119 (4), 730-734.